Добрий день, шановні колеги!

Дозвольте свій виступ розпочати з перегляду фрагмента уроку патріотизму, розміщеного на відеоканалі порталу Інституту післядипломної педагогічної освіти.

https://www.youtube.com/watch?v=lv4LGY-duXw

Цей урок разом з іншими уроками на цю тему розміщено на сайті нашого Інституту в липні 2014 року. За цей час його переглянуло понад 3 тисячі осіб. Його рекомендують для використання в навчально-виховному процесі і сайт Управління освіти м. Краматорська, і Департаменту освіти Рівненської області. На наш погляд, це яскраве свідчення того, що лише ідея патріотизму може об'єднати і розвивати українське суспільство.

Сучасні політичні, соціально-економічні та військові виклики вимагають всебічної перебудови освіти, навчання і виховання учнівської молоді України. Національно-патріотичне, історико-героїчне, військово-спортивне виховання має стати важливою складовою всього навчального процесу. При всій повазі до формування освітнього простору 90-х років ми звернули увагу на ряд серйозних недоліків: основні акценти навчання і виховання було зроблено на педагогіку знань, ліберальні цінності, пропаганду особистого лідерства, індивідуалізму, загального критичного осмислення минулого. У значної частини молоді почали формуватися ідеали споживацької психології, суспільної пасивності, далекі від сенсу активної громадянської позиції. Патріотичне виховання опинилось у певній мірі на периферії навчально-виховного процесу. Не можна сказати, що до нього не було уваги, але про нього

згадували лише в дні державних свят. До недавнього часу не було усвідомлення, що патріотичне виховання – це не мода, це не робота одного дня чи навіть року. Це провідна складова всього навчально-виховного процесу.

Саме тому ми визначили основні стратегії нашої діяльності в цьому напрямі, а саме:

1. Головний урок сьогоднішнього дня — урок патріотизму.
2. Прийняти європейські цінності, але зберегти українськість.
3. Патріотизм має бути діяльним.
4. Учитель — носій моральних цінностей.
5. Говоримо українською.
6. Захист Вітчизни — почесний обов’язок кожного.

І. ГОЛОВНИЙ УРОК СЬОГОДНІШНЬОГО ДНЯ – УРОК ПАТРІОТИЗМУ

Надмірна увага освітян до сучасних навчальних технологій порушила увагу між романтичним і прагматичним у патріотичному почутті. Нині треба відмовитися від фетишизації навчальних технологій, освіту необхідно наповнити українським змістом. Соціалізація, становлення громадянина і патріота відбувається через формування емоційно-ціннісних орієнтацій особистості. Патріотизм – почуття водночас романтичне і прагматичне. З цією метою в Інституті розпочато спільний проект «ІППО та брати Капранови – освіті Києва». Від етнографізму (книга «Веселих свят»), історії України як історії ідей, світоглядів, змін картин світу, цінностей, смислів (книга «Мальована історія незалежної України») – до організації пізнавальної діяльності учнів з вивчення постатей великих українців.

Проект Інституту «Столичний центр відкритої освіти» пропонує електронні ресурси:

- «Український освітній простір»;
- «Національно-патріотичне виховання у змісті шкільних предметів»;
- методичні скриньки для вчителів з національно-патріотичного виховання;
- відео канал уроків позакласних і позашкільних заходів;
- методичні ресурси до визначних дат України.

Наступна стратегія:

II. ПРИЙНЯТИ ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ, АЛЕ ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКІСТЬ

Ще в XIX ст.. Михайло Драгоманов сказав: «Стояти ногами й серцем в Україні, свої голови держати в Європі». Ми маємо шанувати минувшину, пишатися своєю історією, берегти культурні надбання, бути відкритими до всього нового.

Йдеться передовсім про кордоцентризм (від лат. «кордос» - серце) — розуміння дійсності не стільки мисленням («головою»), скільки «серцем» - емоціями й почуттями. У вузькому значенні український кордоцентризм є теорією тотожності людської і духовної реальності.
З метою пізнання культури світу та пріоритету загальнолюдських цінностей в Інституті реалізується проект «Україна і світ». Так до дня правових знань проведено вебінар «Європейські та українські правові норми». Матеріали віддзеркалюють історію українського

державотворення, його демократичний характер, наступність і взаємозв'язок з європейським юридичним простором.

Розпочато реалізацію проекту для дошкільних навчальних закладів «Культура добросусідства», що передбачає формування у дошкільнят духовно осмисленого, усвідомленого патріотизму, який пристрасну любов до Батьківщини поєднує з тверезим почуттям міри та поваги до інших народів.

III. ПАТРІОТИЗМ МАЄ БУТИ ДІЯЛЬНИМ – наступний напрям діяльності.

Словесний патріотизм нічого не вартий. Має бути діяльний патріотизм, який себе не афішує, але який виявляється на кожному кроці.

«Немає другого Дніпра і не буде іншої Батьківщини... То є Ваша Батьківщина. То є ваш дім, і він буде таким, яким ви його зробите. І Ви ту хату повинні наповнювати духовністю. Якщо ви перестанете це робити, то вона сама опуститься до плісняви, засидженої мухами», - так бачив патріотизм Є.Сверстюк.

Соціальний проект «Університет - киянам» за останні кілька років охопив близько 10 тисяч киян – дітей-сиріт, пенсіонерів, осіб з особливими потребами, афганців, чорнобильців. Педагогічні, психологічні, фахові консультації, навчання, екскурсії – далеко не повний перелік діяльнісного патріотизму. Упорядкування історичних місць, видання творів великого патріота України Бориса Грінченка, спорудження йому пам'ятника, створення музею Б. Грінченка,

залучення вчителів, учнів і батьків до проекту «Музейна педагогіка» - реальні кроки формування патріотизму.

Відкритість міського етапу учнівських олімпіад і конкурсів – це теж патріотизм у дії, адже це можливість для кожного проявити себе. Торік у міському етапі олімпіади з української мови завдяки зняттю обмежень узяли участь понад 800, а з історії – понад 600 школярів. Цього року в міському етапі конкурсу української мови імені Петра Яцика брали участь понад тисяча школярів, що удвічі більше, ніж у попередні роки.

IV. УЧИТЕЛЬ – НОСІЙ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ

При всій повазі до вчителя ми повинні усвідомити запити часу. Чи завжди сьогодні вчитель на висоті? Чи відповідає він і його професійна діяльність вимогам часу? Мають досить серйозний сенс міркуванні Л. М. Гриневич про те, що сьогодні дітей XXI століття — вчить учитель XX століття — за методиками XIX століття.

ВІДЕО З КОНФЕРЕНЦІЇ

Треба визнати, що сучасні школярі більш прагматичні, раціональні, готові до змін та здатні до дії. Отже, «Учитель — патріот» — це назва нового проекту Інституту, який передбачає, що пріоритетною складовою професійної діяльності вчителя має стати його особиста громадянська позиція та її реалізація у власній педагогічній діяльності.

З цією метою на курсах педагогічним працівникам пропонуються такі навчальні модулі:

- «Українознавство»;
- «Актуальні проблеми державотворення в Україні»;
- «Велика педагогічна спадщина України»;
- «Імена видатних українців у назвах київських вулиць»;
- «Педагогічна спадщина Б. Грінченка».

Наші наступні кроки з підготовки педагогічних працівників:

1. Розробка і впровадження нового навчального модуля з національно-патріотичного виховання для всіх категорій слухачів.
2. Розроблення і поновлення скриньок методичних матеріалів з питань національно-патріотичного виховання.
3. Створення банку інформаційно-методичних матеріалів з національно-патріотичного виховання учнівської молоді.
4. Обов'язкова номінація «Виховай патріота України» в конкурсі «Класний керівник року-2015».
5. Здійснення організаційно-методичних заходів для впровадження проекту «Національно-патріотичне виховання засобами музейної педагогіки».

Наступна важлива стратегія стосується роботи щодо виховання культури мовлення наших громадян.

V. ГОВОРИМО УКРАЇНСЬКОЮ

Мова – елемент генетичного коду нації. Засмічування мови словами-шкідниками «бомба», «меседж», «кейс», «окей» тощо примітивізує мову, а отже, й культуру нації. Мова - потужне джерело формування

патріотизму. Тому розвиток культури мовлення є одним з пріоритетів діяльності Інституту. З цією метою:

- щотижня виходить радіопрограма «Говоримо українською» (автор і ведучий – доцент Інституту Авраменко О. М.);
- підготовлено електронний освітній ресурс «Рідна мова»;
- Створено національні підручники «Рідна мова» та «Українська література» (автори – працівники Інституту Авраменко О. М., Глазова О. П., Коваленко Л. Т.).

VI. Захист Вітчизни — почесний обов'язок кожного.

У сучасних умовах важливо, щоб молоде покоління не тільки пов'язувало своє майбутнє з Україною, а й хотіло берегти, розбудовувати й захищати її. З цією метою в Інституті розпочато реалізацію проекту «Захист Вітчизни — почесний обов'язок кожного».

Він передбачає:

1. Створення базового центру з військово-прикладної підготовки вчителів та учнів.
2. Створення ресурсного центру навчально-методичного супроводу предмета «Захист Вітчизни».
3. Створення сайту з військово-патріотичного виховання.
4. Створення центру психологічної підготовки учнівської молоді до захисту Вітчизни.

Для виховання здорової нації, патріотично налаштованого покоління необхідний комплекс засобів та ресурсів. Над створенням такого комплексу і працює ІППО.

ПРОПОЗИЦІЇ

Пріоритетним напрямом діяльності педагогічних колективів навчальних закладів м. Києва вважати національно-патріотичне виховання.

Насамкінець рядок із драматичного твору Т. Шевченка «Никита Гайдай»: «В ком нет любви к стране родной, те серцем нищие калеки».